

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

[૨૦૨૧] ૮ એસ. સી. આર. ૩૧૪

રાજેન્દ્ર ગોએલ

વિરુદ્ધ

પંજાબ અને હરિયાણાની ઉચ્ચ અદાલત અને અન્ય

(રીટ અરજી (સિવિલ) નં. ૬૯૬/૨૦૨૧)

ઓગસ્ટ ૦૨, ૨૦૨૧

[ન્યાયમૂર્તિશ્રી ઉદય ઉમેશ લલિત અને ન્યાયમૂર્તિશ્રી અજય રસ્તોગી]

ઉચ્ચ ન્યાયાલય : ન્યાયિક અધિકારી-સમજાવી ન શકાય તેવા વિશાળ
નાણાકીય વ્યવહારો-ઉચ્ચ ન્યાયાલયની પૂર્ણ અદાલત દ્વારા અરજદારને અધિક
જિલ્લા અને સત્ર ન્યાયાધીશના પદ પરથી ફરજિયાત નિવૃત્તિ માટે કરવામાં

આવેલી ભલામણ-અપીલ પર, ચુકાદો આપ્યો:નોંધપાત્ર રકમની થાપણો અને ઉપાડ દર્શાવતા બહુવિધ વ્યવહારો થયા હતા, એવું ન કહી શકાય કે ન્યાયિક સેવા-ન્યાયિક નૈતિકતા-હરિયાણા સિવિલ સર્વિસીસ (સજા અને અપીલ) નિયમો, ૧૯૮૭-એ પૂર્ણ અદાલતનો મત વાજબી ન હતો.

અદાલતના નિયમો, ૧૯૫૨:પ્રકરણ III; નિયમ ૧-વહીવટી સમિતિ દ્વારા કરવામાં આવેલી ભલામણ-આ બાબતમાં અલગ દ્રષ્ટિકોણ લેવા માટે પૂર્ણ અદાલતના અધિકારક્ષેત્ર-ચર્ચા કરવામાં આવી.

ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય વિરુદ્ધ બુટક દેવ પતિ ત્રિપાઠી અને અન્ય (૧૯૭૮) ૨ એસસીસી ૧૦૨:[૧૯૭૮] ૩ એસસીઆર ૧૩૧ નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે.

કેસ કાયદો સંદર્ભ

[૧૯૭૮] ૩ એસ. સી. આર. ૧૩૧ નો સંદર્ભ પેરા ૯ માં આપવામાં આવ્યો છે.

દીવાની મૂળ અધિકારક્ષેત્ર:લેખિત અરજી (સિવિલ) નં. ૬૯૬/૨૦૨૧.

ભારતના બંધારણની કલમ ૩૨ હેઠળ

મનોજ સ્વરૂપ, વરિષ્ઠ વકીલ, આદિત્ય સોની, અરજદારના વકીલો.

કોર્ટનો નીચેનો આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો:

હુકમ

ન્યાયમૂર્તિશ્રી ઉદય ઉમેશ લલિત.

૧. ભારતના બંધારણની કલમ ૩૨ હેઠળ તાત્કાલિક અરજી દાખલ કરવામાં આવી છે જેમાં –નીચેની કોર્ટના આદેશને રદ કરવાની –પ્રક્રીયામાં યોગ્ય રિટ, આદેશ અથવા નિર્દેશની માંગ કરવામાં આવી છે:–

(એ) ઉચ્ચ ન્યાયાલયની પૂર્ણ અદાલતે^૧ અરજદારને અધિક જિલ્લા

અને સત્ર ન્યાયાધીશના પદ પરથી ફરજિયાત ભલામણ કરતી

તારીખ ૧૪/૧૨/૨૦૨૦ ની ભલામણ; અને

બી) હરિયાણાના રાજ્યપાલ દ્વારા ઉચ્ચ ન્યાયાલયની પૂર્ણ અદાલત

દ્વારા કરવામાં આવેલી ભલામણને સ્વીકારીને અને અરજદારને

તાત્કાલિક અસરથી ફરજિયાત નિવૃત્તિનો નિર્દેશ આપતા

૦૫/૦૧/૨૦૨૧ આદેશ.

૨. અરજદાર ૧૬/૦૨/૧૯૯૬ – ના રોજ હરિયાણા ન્યાયિક સેવાઓમાં જોડાયો હતો અને ૨૦૦૮માં તેને હરિયાણા સુપીરિયર ન્યાયિક સેવાઓમાં બઢતી આપવામાં આવી હતી. બાર એસોસિએશન દ્વારા કરવામાં આવેલી ફરિયાદ સહિત અરજદાર સામે કરવામાં આવેલી કેટલીક ફરિયાદોને અનુસરીને, તપાસ હાથ ધરવામાં આવી હતી, જે દરમિયાન અરજદારને વર્ષ ૨૦૦૬ થી ૨૦૦૯ માટે તેના બેંક ખાતાઓ અને મિલકત સંબંધિત નિવેદનો રજૂ કરવા માટે કહેવામાં આવ્યું હતું. ૨૧/૦૪/૨૦૧૧ ના પ્રારંભિક અહેવાલમાં જાણવા મળ્યું છે કે જમીનની ખરીદીના આક્ષેપો અંગે કોઈ દસ્તાવેજી પુરાવા નથી. જોકે, એવું જોવા મળ્યું હતું કે "ભારે અસ્પષ્ટ બેંક વ્યવહારો" થયા હતા. ૦૩/૦૮/૨૦૧૧ પર હાઈકોર્ટની વહીવટી સમિતિ દ્વારા અહેવાલની સમીક્ષા કરવામાં આવી હતી, – જેમાં અરજદાર સામે શિસ્તની કાર્યવાહી શરૂ કરવાનો નિર્ણય લીધો હતો અને ભલામણ કરી હતી કે અરજદારને સસ્પેન્ડ કરવામાં આવે. ૦૫/૦૮/૨૦૧૧ પર પૂર્ણ અદાલતે આદેશ આપ્યો કે અરજદાર સામે તકેદારી/શિસ્ત સમિતિની કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવે અને કાર્યવાહી પૂર્ણ થાય ત્યાં સુધી અરજદારને સસ્પેન્ડ કરવામાં આવે.

૩. ૨૬/૦૪/૨૦૧૨ – ના રોજ , અરજદારને આરોપપત્ર આપવામાં આવ્યું હતું જેમાં તેના પર ન્યાયિક નૈતિકતા વિરુદ્ધ વર્તન કરવાનો આરોપ

મૂકવામાં આવ્યો હતો કારણ કે તેણે કોઈ ચોક્કસ કારણ આપ્યા વિના મોટી રકમ જમા કરી હતી અને ઉપાડી હતી. અરજદારે તે આરોપોના જવાબમાં જણાવ્યું હતું કે તેમના ખાતામાં તે અનિયમિત થાપણો તેમની એલ. આઈ. સી. પોલિસીની પરિપક્વતા રકમ, ન્યાયિક સેવામાં પ્રવેશતા પહેલા તેમના દ્વારા હસ્તગત કરવામાં આવેલી મિલકતોના વેચાણ, પી. પી. એફ. ખાતાઓની પરિપક્વતા અને અન્ય બેંક બોન્ડ્સમાંથી હતી. તપાસ સત્તામંડળે ૨૩/૦૫/૨૦૧૬ પર એક અહેવાલ રજૂ કર્યો હતો જેમાં અરજદારને – ખોટા હોય તેવા વ્યવહારો માટે દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યો હતો.

૪. તદનુસાર, અરજદારને ૨૯/૦૮/૨૦૧૬ પર કારણદર્શક નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી, જેનો જવાબ અરજદાર દ્વારા ૧૫/૦૨/૨૦૧૭ પર આપવામાં આવ્યો હતો. આ મામલાની તપાસ હાઈકોર્ટની તકેદારી/શિસ્ત સમિતિ દ્વારા કરવામાં આવી હતી, જેમાં જાણવા મળ્યું હતું કે અરજદાર ઉપર લગાવવામાં આવેલા આરોપો સાબિત થયા નથી અને ભલામણ કરવામાં આવી હતી કે તેને તમામ આરોપોમાંથી મુક્ત કરવામાં આવે. ત્યારબાદ આ બાબતને હાઈકોર્ટની પૂર્ણ અદાલત સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવી હતી, જેણે તેની તારીખ- ૦૪/૦૨/૨૦૧૯ ની બેઠકમાં નિર્ણય લીધો હતો કે આ બાબતને અરજદારના મિલકતના નિવેદનોની તપાસ કરવા માટે તકેદારી/શિસ્ત સમિતિને પરત

મોકલવામાં આવે અને ત્યારબાદ આ બાબતને પૂર્ણ અદાલત સમક્ષ મૂકવામાં આવે. પરિણામે, તકેદારી/શિસ્ત સમિતિ દ્વારા આ બાબતને ધ્યાનમાં લેવામાં આવી હતી, – અને ૧૮/૧૨/૨૦૧૯ – ના રોજ પોતાનો અહેવાલ સુપરત કર્યો હતો.

૫. આ મામલો પૂર્ણ અદાલત સમક્ષ મૂકવામાં આવ્યો હતો. પૂર્ણ અદાલતે – તારીખ ૧૪/૧૨/૨૦૨૦ ની બેઠકમાં, સંપૂર્ણ ચર્ચા કર્યા પછી, તકેદારી/શિસ્ત સમિતિની તારીખ ૧૮/૧૨/૨૦૧૯ ના અહેવાલને નકારી કાઢ્યો હતો અને નીચે મુજબ – નક્કી કર્યું હતું:–

“આ બાબતને – રજીસ્ટ્રાર જનરલની નોંધ સાથે ધ્યાનમાં લેવામાં આવી છે. તપાસ અહેવાલની સ્વીકૃતિ તેમજ સૂચિત દંડ એમ બંને પાસાઓ પર અધિકારી દ્વારા તારીખ ૨૩/૦૫/૨૦૧૬ ના નિયમિત વિભાગીય તપાસ અહેવાલ, તારીખ ૧૫/૦૨/૨૦૧૭ ના જવાબને ધ્યાનમાં લીધા પછી, અમે શોધી કાઢ્યું છે કે તપાસ સત્તામંડળે નોંધાયેલા કારણોસર, આરોપી અધિકારી દ્વારા સંબંધિત નાણાકીય વર્ષોમાં નોંધપાત્ર સમયગાળા માટે હાથમાં મોટી માત્રામાં રોકડ રાખવા અંગે ઉઠાવવામાં આવેલી બચાવ

અરજીને યોગ્ય રીતે નકારી કાઢી છે, આરોપના લેખમાં ઉલ્લેખિત ખાતાઓમાંથી ઉપાડ અને થાપણો સ્વીકાર્યા પછી, જેને વધુ પુરાવાની જરૂર નથી. તદનુસાર, ૧૭/૧૦/૨૦૧૮ તારીખનો અહેવાલ તેમજ માનનીય તકેદારી/શિસ્ત સમિતિનો ૧૮/૧૨/૨૦૧૮ તારીખનો નિર્ણય સ્વીકારવામાં આવતો નથી. તપાસ સત્તામંડળના તારણોને ધ્યાનમાં રાખીને, જે આથી સ્વીકારવામાં આવ્યા છે, મામલાની ગંભીરતા અને વરિષ્ઠ ન્યાયિક અધિકારી માટે જરૂરી નૈતિકતાના ધોરણોને ધ્યાનમાં રાખીને, હરિયાણા સિવિલ સર્વિસીસ (સજા અને અપીલ) નિયમો, ૧૯૮૭ [હરિયાણા સિવિલ સર્વિસીસ (સજા અને અપીલ) નિયમો, ૨૦૧૬ ના અનુરૂપ નિયમ ૪ (બી) (વી)] ના નિયમ ૪ (૧) (viii) હેઠળ ગુનેગાર અધિકારી પર ફરજિયાત નિવૃત્તિનો મોટો દંડ લાદવામાં આવે અને હરિયાણા સરકારને ભલામણ કરવામાં આવે કે અધિકારીને તાત્કાલિક અસરથી સેવામાંથી ફરજિયાત નિવૃત્ત કરવામાં આવે. ”

૬. ત્યારબાદ સક્ષમ સત્તામંડળ દ્વારા હરિયાણા સુપીરિયર જ્યુડિશિયલ સર્વિસના સભ્યપદમાંથી દંડના માપદંડ તરીકે ૦૫/૦૧/૨૦૨૧ અરજદારને ફરજિયાતપણે નિવૃત્ત કરવા પર આદેશ જારી કરવામાં આવ્યો હતો.

૭. અરજદારે બંધારણની કલમ ૩૨ હેઠળ રિટ પિટિશન દાખલ કરીને આ અદાલતનો સંપર્ક કર્યો છે અને બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ તેમને ઉપાય ઉપલબ્ધ હોવાથી, એવું સૂચન કરવામાં આવ્યું હતું કે ઉચ્ચ અદાલત સમક્ષ બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ રિટ પિટિશન તેમને પૂરતો અને સંપૂર્ણ --રાહત આપશે.

૮. અરજદારના વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી મનોજ સ્વરૂપે તેમના ક્લાયન્ટ પાસેથી સૂચનાઓ માંગ્યા પછી સ્પષ્ટ કર્યું કે અરજદાર બંધારણની કલમ ૩૨ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી વર્તમાન રિટ અરજીને આગળ વધારવા માંગે છે. તેથી, અમે ગુણદોષ પર અરજદારના વિદ્વાન વકીલને સાંભળવા માટે આગળ વધ્યા.

૯. શ્રી મનોજ સ્વરૂપ, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલે રજૂઆત કરી:-

એ) ૧૭/૧૦/૨૦૧૮ અને ૧૮/૧૨/૨૦૧૯ તારીખના સમિતિના બે અહેવાલોમાં અરજદાર વિરુદ્ધ કંઈપણ મળ્યું ન હતું. આ સંજોગોમાં, પૂર્ણ અદાલત અરજદારની ફરજિયાત નિવૃત્તિની ભલામણ કરી શકતી ન હતી અને ન જ કરવી જોઈતી હતી; અને

બી) એકવાર સમિતિએ તારણ કાઢ્યું હતું કે અરજદારની વિરુદ્ધમાં કંઈ નથી, તો આવો નિષ્કર્ષ ઉચ્ચ ન્યાયાલયની "સંપૂર્ણ અદાલત- તરફથી અને તેના વતી" હતો. રજૂઆતના સમર્થનમાં – આધાર તરીકે ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય વિરુદ્ધ બટુક દેવ પતિ ત્રિપાઠી અને અન્ય^૨ માં આ અદાલતના બંધારણીય બેન્ચના નિર્ણય – મૂકવામાં આવ્યું હતું.

૧૦. અલ્હાબાદ હાઈકોર્ટ દ્વારા આવેલા બટુક દેવ, અદાલતના નિયમો, ૧૯૫૨ના પ્રકરણ ૩ના નિયમ ૧માં ખાસ જણાવ્યું હતું કે ઉપરોક્ત નિયમની શરતોમાં નિયુક્ત વહીવટી સમિતિ 'અદાલત માટે કાર્ય કરશે'. ઉપરોક્ત નિયમના સંદર્ભમાં, આ અદાલતે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું:—

“૧૮. —અમારા ધ્યાન ઉપર – આવ્યું છે કે કલમ ૨૩૫ દ્વારા આપવામાં આવેલી સત્તાની વ્યાપકતા,ની – જરૂરિયાત એ છે કે ઉચ્ચ અદાલતો તેમના વહીવટી કામકાજને વધુ અનુકૂળ રીતે ચલાવવા માટે સક્ષમ હોવી જોઈએ અને પરિસ્થિતિની

વાસ્તવિકતાઓ વિશે જાગૃતિ હોવી જોઈએ, ખાસ કરીને જિલ્લા અને ગૌણ અદાલતો પર નિયંત્રણને લગતી દરેક રોજિંદી બાબતની સમગ્ર અદાલત દ્વારા વિચારણા કરવામાં સામેલ વ્યવહારુ મુશ્કેલીઓ, પ્રસાર દ્વારા પણ, એ નિષ્કર્ષ તરફ દોરી જાય છે કે બંધારણની કલમ ૨૩૫ હેઠળ ઘડવામાં આવેલા નિયમો દ્વારા ઉચ્ચ અદાલતોને વહીવટી ન્યાયાધીશ અથવા ન્યાયાધીશોની વહીવટી સમિતિને અદાલત વતી કાર્ય કરવા માટે અધિકૃત કરવાની સત્તા સ્વીકારવી જોઈએ. તદનુસાર, અમે પૂર્ણ પીઠના લઘુમતી ચુકાદાને સમર્થન આપીએ છીએ કે અલ્હાબાદ હાઈકોર્ટ દ્વારા ઘડવામાં આવેલા ૧૯૫૨ના નિયમોના પ્રકરણ ૩નો નિયમ ૧ કલમ ૨૩૫ના માળખામાં છે. વહીવટી સમિતિ દ્વારા કરવામાં આવેલી ભલામણ કે પ્રતિવાદી ફરજિયાતપણે નિવૃત્ત થવો જોઈએ, તેથી તેને કોઈ કાનૂની અથવા બંધારણીય નબળાઈથી પીડાય છે તેવું ન કહી શકાય. ”

૧૧. –ઠરાવના પેરા ૧૮માંથી ટાંકવામાં આવેલા ભાગમાં ખુલાસો કરવામાં આવ્યો છે કે આ અદાલતે સ્વીકાર્યું છે કે વહીવટી કામકાજની સુવિધા માટે અને – જુદા ન્યાયતંત્ર પર નિયંત્રણને લગતી રોજિંદી બાબતોની સરળ કામગીરી માટે, ઉચ્ચ અદાલત માટે વહીવટી ન્યાયાધીશ અથવા ન્યાયાધીશોની વહીવટી

સમિતિને અદાલત વતી કામ કરવા માટે અધિકૃત અને સશક્ત બનાવવાનું શક્ય બનશે. ઉચ્ચ ન્યાયાલય દ્વારા ઘડવામાં આવેલા અદાલતના નિયમો, ૧૯૫૨ના પ્રકરણ ૩ના નિયમ ૧ના સંદર્ભમાં વહીવટી સમિતિની તરફેણમાં આવી ચોક્કસ અધિકૃતતાના સંદર્ભમાં જ વહીવટી સમિતિ દ્વારા કરવામાં આવેલી ભલામણો કોઈપણ બંધારણીય નબળાઈ વગરની હોવાનું જણાયું હતું.

૧૨. જો કે તેનો અર્થ એ નથી કે સમિતિને અધિકૃત અથવા સશક્ત બનાવતા નિયમોની ગેરહાજરી- પણ, સમિતિ દ્વારા લેવામાં આવેલો નિર્ણય અથવા તારણો પૂર્ણ અદાલત માટે બંધનકર્તા રહેશે અથવા પૂર્ણ અદાલત આ બાબતે અલગ ઢ્રષ્ટિકોણ અપનાવવા માટે તેના અધિકારક્ષેત્રમાં રહેશે નહીં. તેથી શ્રી સ્વરૂપ દ્વારા રજૂ કરાયેલી રજૂઆતને નકારી કાઢવી જોઈએ.

૧૩. રેકૉર્ડ પરની હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં લેતા અને નોંધપાત્ર રકમની થાપણો અને ઉપાડ દર્શાવતા બહુવિધ વ્યવહારો હોવાનું સૂચવતા રેકૉર્ડને ધ્યાનમાં રાખીને, એવું કહી શકાતું નથી કે પૂર્ણ અદાલતે એવું મંતવ્ય લેવું વાજબી ન હતું કે તેણે કર્યું. અમને આ બાબતમાં અલગ ઢ્રષ્ટિકોણ રાખવાનું કોઈ કારણ દેખાતું નથી.

૧૪. એવું જણાવવું આવશ્યક છે કે અરજીની સુનાવણી કરવામાં આવી હતી અને ૨૭/૦૭/૨૦૨૧ પર આદેશ અનામત રાખવામાં આવ્યો હતો. બીજા દિવસે એક અરજી રજૂ કરવામાં આવી હતી કે અરજદારને ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ તેના અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરીને ઉચ્ચ અદાલતનો સંપર્ક કરવાની વધુ સ્વતંત્રતા સાથે તાત્કાલિક અરજી પાછી ખેંચવાની મંજૂરી આપવામાં આવે. અગાઉ જણાવ્યા મુજબ આ અદાલત દ્વારા કરવામાં આવેલ સૂચન અરજદારની યોગ્ય સૂચનાઓ પછી સ્વીકારવામાં આવ્યું ન હોવાથી, અમે અરજીને નકારી કાઢીએ છીએ.

૧૫. અમે આ અરજીમાં કોઈ યોગ્યતા જોતા નથી, તે મુજબ તેને નકારી કાઢવામાં આવે છે.

અરજી નામંજૂર કરવામાં આવી.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.